

**İSLAM KALKINMA BANKASI – SERMAYE PİYASASI KURULU
ORTAK KONFERANSI**

**DR. VAHDETTİN ERTAŞ
SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI**

KONUŞMA METNİ

Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Hazine Müsteşarım,

Yurt dışından gerek konuşmacı gerekse katılımcı olarak gelen değerli misafirlerimiz, finans sektörümüzün kıymetli temsilcileri, kıymetli basın mensupları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ev sahipliğinde, İslam Kalkınma Bankası ile birlikte düzenlediğimiz bu önemli konferansa hepinize hoş geldiniz diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli Konuklar,

Global ekonomik kriz, başlangıçta gayrimenkul sektörü ve buna bağlı finansal ürünlerden kaynaklanmış görünse de kriz, şirketleri, bankaları ve devletleri hatta tüm küresel finans sistemini etkisi altına aldı. Bugün de safalar değiştirerek bu etkisini değişik boyutlarda sürdürmektedir.

Bu süreçte çok açık bir şekilde görülmüştür ki, sadece borca dayalı finansman modelleri ve dayanak varlıkla ilişkisi zayıflamış yeni finansal ürünler, krizin hem doğumuna hem de derinleşmesine neden olmaktadır.

Finansal krizde edindiğimiz önemli tecrübelerden birisi şirketlerin, bankaların ve ülkelerin piyasa risklerine karşı sürekli hazırlıklı olması gereğidir. Etkin risk yönetimi için gereken unsurlardan birisi, geleneksel finansman yöntemleri ile sınırlı kalmayarak daha sağlam temellere dayanan alternatif finansman araçlarının da kullanılmasıdır.

Kriz sürecinde öne çıkan alternatif finansman araçlarından en önemlisi faizsiz finansman ürünleridir. Bu ürünler diğer finansman araçlarından;

- Getirinin sabit borçlanma faizi yerine üretim veya ticaret gelirin daylanması,
- Risk ve getirinin fon arz eden ile talep eden arasında paylaşılması ve
- Getirinin dayanak varlıkla doğrudan bağlantılı olması,

bakımından ayrılmaktadır. Bu özellikler yakından incelendiğinde, küresel krizde yaşanan birçok sorunu bertaraf edici nitelikler taşıdığı görülecektir.

Bu özellikler her geçen gün yatırımcıların ve ihraççıların dikkatini çekmeye başlamış ve son yıllarda faizsiz finans sektörü yıllık ortalama %15'in üzerinde büyümüştür. Bu ilkelere göre faaliyet gösteren finansal kuruluşların hizmet verdiği ülkelerin sayısı da 70'i aşmıştır. Bu ürünlerinin toplam değerinin bu yılsonunda 1,9 trilyon Doları aşması beklenmektedir.

Değerli Konuklar,

Global likidite koşullarına ilişkin belirsizliklerin arttığı şu günlerde Türkiye ekonomisi,

- Düşük kamu borcu/GSYİH oranı, (%35)
- Düşük bütçe açığı, (%1,5-2)
- İhraç pazarlarının çeşitliliği,
- Güçlü bankacılık sistemi ve
- Projelendirilmiş büyük altyapı yatırımlarıyla,

sağlam, dinamik ve geniş yatırım imkânları sağlayan bir ekonomi konumundadır.

Ekonomimizin son 10 yılda elde etmiş olduğu başarının devamı için güçlü bankacılık sektörünün yanı sıra sermaye piyasalarımızın da şirketlerimize alternatif finansman kaynakları, yatırımcılarımıza da farklı yatırım seçenekleri sunması gerekmektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu olarak nihai hedefimiz tüm paydaşlarımızla birlikte 2023 yılına kadar İstanbul'u dünyanın ilk on finans merkezinden birisi yapmaktır.

Değerli katılımcılar,

İstanbul Finans Merkezi Projesinin hedeflerinden birisi de ülkemizi faizsiz finans ürünlerinin önemli küresel merkezlerinden birisi yapmaktır. Bu hedef için gerekli bölgesel avantajlara, arz ve talep tarafında yüksek potansiyele sahip olduğumuzun farkındayız.

Öncelikle çok yakınımızda yer alan dost ve kardeş Körfez ülkelerinde ve Asya'da önemli bir tasarruf fazlasının bulunduğunu ve bu fonların güvenle yatırım yapacakları faizsiz finansal ürünleri tercih ettiklerini biliyoruz. Bunun yanı sıra ülkemiz nüfusunun %99,9'u da Müslüman. Dolayısıyla bu ürünlere düşünce olarak yabancı değiliz.

Talep tarafındaki bu potansiyelin yanı sıra, arz için de önemli avantajlarımız var. Bilindiği üzere, ülkemizin gündeminde otoyollar, 3. köprü, 3. havalimanı, hızlı tren, Kanal İstanbul gibi her biri 15-20 milyar dolarlık altyapı yatırımları bulunmakta. Bu yatırımlar için farklı finansman yöntemlerinin kullanılması hem kamu hem de özel sektör için kaçınılmaz bir ihtiyaçtır.

Bu noktada sermaye piyasaları önemli bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. 2012 yılının son gününde yasalaşan yeni Sermaye Piyasası Kanunu'nun getirdiği imkânlarla, Sermaye Piyasası Kurulu olarak, faizsiz finansman alanında önemli düzenlemeler yaptık.

Bu yıl 13 Mart'ta emeklilik yatırım fonlarına ilişkin yaptığımız düzenleme ile ülkemizde portföyünün tamamı faizsiz enstrümanlardan oluşan Bireysel Emeklilik Yatırım Fonlarının kurulması mümkün hale gelmiştir. Bugün itibariyle bu tür fonlara katılan yatırımcı sayısı 300.000'i fon tutarı da 160 milyon Doları aştı.

Yine geçen hafta içinde Kurulumuz tarafından kabul edilerek Resmi Gazete'ye gönderilen yeni yatırım fonu düzenlememiz ile "Katılım Fonu" adıyla sadece faizsiz finansman ürünlerine ve katılım bankacılığı prensiplerine uygun çalışan şirketlerin pay senetlerine yatırım yapacak yeni bir yatırım fonu türü tanımladık.

Bu fonlara da çok büyük talep olacağını görüyoruz. İnaniyorum ki ülkemiz için yeni bir ilk olacak bu ürün de, sermaye piyasalarımızın gelişimine önemli bir katkı sağlayacaktır.

Faizsiz finansmanın sermaye piyasalarında öne çıkan ürünü şüphesiz Sukuk, ülkemizde kullanılan adıyla kira sertifikasıdır.

İki hafta önce 7 Haziran'da Resmi Gazete'de yayımladığımız kira sertifikasına ilişkin düzenlememiz ile bu alanda önemli yenilikler getirdik.

Bu düzenleme ile icara sukuk yapısının yanı sıra uluslararası alanda genel kabul gören,

- Sahipliğe ve yönetim sözleşmesine dayalı **vekalet sukuk**,
- Ortaklığa dayalı **mudaraba** veya **muşaraka sukuk**,
- Alım-satıma dayalı **murabaha sukuk** ve
- Eser sözleşmesine dayalı **istisna sukuk**

olmak üzere 5 yeni sukuk düzenlemesi yaptık.

Ayrıca, bir Varlık Kiralama Şirketi'nin aynı anda birden fazla sukuk ihracı yapabilmesine imkân tanıyarak ihraçları kolaylaştırdık ve bürokratik süreçleri basitleştirdik.

Sukuk, ya da diğer ifadesiyle kira sertifikası Türk şirketleri ve yatırımcılarının yabancı olmadığı bir enstrümandır. Hazine Müsteşarlığı'mız son 2 senede 3 milyar dolarlık, özel sektör firmalarımız da yaklaşık 1,4 milyar dolarlık ihraç gerçekleştirmiştir. Yeni düzenlemelerimizle bu rakamın önümüzdeki günlerde çok daha büyüyeceğine inanıyoruz.

Küresel olarak baktığımızda ise, Sukuk ihraçları 2012 yılında 131 milyar dolara ulaşmış olup, bir önceki yıla oranla % 54 oranında artmıştır.

Değerli misafirler

Ülkemizin faizsiz finansman ürünleri için bir merkez olması hedefi kapsamında, Dünya Bankası'nın Global İslami Finans Merkezi'nin önümüzdeki günlerde İstanbul'da kurulacak olmasından dolayı da büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Bu merkezin kuruluşuna her türlü teknik desteği veriyoruz.

Bahsetmem gereken diğer bir gelişme de Borsamızda katılım bankacılığı prensiplerine uygun çalışan şirketlerin pay senetlerinin yer aldığı bir endeksin oluşturulmasıdır. Bu yapıların bulunması ve önümüzdeki günlerde farkındalığın artması sermaye piyasamızın gelişimine ve 2023 vizyonumuzun gerçekleşmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Sermaye Piyasası Kurulu olarak faizsiz finansman alanında uluslararası işbirliğine de büyük önem veriyoruz. Başta İslam Kalkınma Bankası (IDB), İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB) ve İslam İşbirliği Teşkilatı (OIC ya da İİT) olmak üzere, uluslararası kuruluşlarla işbirliğimizi aralıksız sürdürmekteyiz.

Bu yıl içerisinde yaptığımız etkinliklerden bir kaçını sayarsak;

Kurul olarak Mart ayında İslami Finansal Hizmetler Kurulu'na (IFSB) tam üye olduk. Anılan kurulla işbirliği içinde bu yıl Mart ayında İstanbul'da çeşitli kamu ve özel sektör uzmanlarına yönelik 2 günlük bir eğitim programı düzenledik.

İslam Kalkınma Bankası (IDB) ile işbirliği içinde geçen ay 27-29 Mayıs tarihlerinde Ankara'da 3 günlük islami finans, sermaye piyasaları ve sukuk konulu başka bir eğitim programı düzenledik

Bugünkü toplantımız bu serinin üçüncü halkasını oluşturmaktadır. Bu konu gündemimiz de önemli bir yer tutmaktadır. Toplantılarda tecrübelerimizi karşılıklı olarak dost ve kardeş ülkelerdeki muhataplarımızla paylaşıyoruz.

İnanıyorum ki faizsiz finansman araçları önümüzdeki dönemde tüm sermaye piyasası aktörlerinin de önemli bir gündem maddesi olacaktır. Bugünkü konferansımızdaki, değerli konuşmacıların görüş ve önerileri, farkındalığın artırılması, ihraçların ve yatırımcı sayılarının yukarı çekilmesi, likidite ve ikinci el piyasalardaki sorunların çözümüne yakınlaşmamızı sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır.

Sözlerime son vermeden önce İslam Kalkınma Bankası (IDB)'nin değerli yöneticilerine bizlerle yürüttükleri yakın dostane işbirliği için en içten teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Bugün konferansa katılımlarıyla bizi onurlandıran Başbakan Yardımcımız Sayın Ali Babacan Beye, konuşmalarıyla bizi aydınlatacak panelistlere ve tüm değerli katılımcılara teşekkür ediyor, konferansın ülkemize, İslam âlemine ve tüm insanlığa faydalı olmasını temenni ediyorum.